

מתיקות החפץ חיים

שו"ת בעניינים אקטואליים

"מי האיש החפץ חיים אוהב ימים לראות טוב נצור לשונך מרע"

גליון מס' 32 | פורים | תשפ"א

בס"ד

מענייני חג הפורים

לשון הרע בדרך שחוק וקלות ראש - איסורו מדאורייתא או מדרבנן

שאלה: אתה הראת לדעת שיש כאן חידוש גדול בלשון הרע כשהוא בדרך שחוק וקלות ראש או ב'מסיח לפי תומו'. ויש לדעת האם איסורו מדאורייתא, או לא והרי זה אבק לשון הרע [מדרבנן]. (מקור החיים - ס"ג. וכן באר מים חיים - ס"ק ב'. דקדק את לשון החפץ חיים. וכן עיין בבאר מים חיים כאן)

תשובה: דעת ה'חפץ חיים' להלכה שאיסורו מדאורייתא, ובבאר מים חיים (ס"ק ב') הוכיח כן מהראשונים. ולכן גם במקום שיש לנו ספק נלך לחומרא משום שספיקא דאורייתא לחומרא. (ברכת יצחק, להרב יצחק בן ציון - עמ' קמג') והוא הדין גם ללשון הרע ב'מסיח לפי תומו' - שאיסורו מדאורייתא. (חפץ חיים לקמן - כלל ז', באר מים חיים - ס"ק יח')

פורים רב

בענין מה שנקרא בעולם הישיבות "פורים רב" אשר נעמדים כמה מבעלי הכשרונות - ובחסות השמחה וכטוב ליבם ביין משחררים את הרסן שבפיהם, ומדברים בהומור ועקיצות על הרבנים, והצוות בשיבה. ולפעמים גם על חבריהם ולא נחים ולא שוקטים - עד אשר רואים שכל מי שבאולם נופל על הרצפה מרוב צחוק. ויש למחות בזה בכל תוקף, ועוונם של כל מי שעושה כן גדול מנשוא. ויש להם לדעת שזה ירדוף אותם כל ימי חייהם, ולא ימלטו מהעונש בעולם הזה [אם יש להם זכות] וכל שכן לעולם הבא.

וראיתי מעשה באחד מספריו של הגר"י זילברשטיין, ('ברכי נפשי' על חומש 'ויקרא' - עמ' קכג) בבחור שהחליט ב'פורים' לתפוס קרבן את אחד מהבחורים, ושפך עליו בזיונות ועקיצות מכל כיוון, ולא נח ולא שקט גם כאשר ראה דמעות בעיניו - עד שאחד מהשומעים ניגש אל אותו הבחור המבזה והשתיקו, באומרו לו די תפסיק, מה אתה לא רואה שהוא בוכה, ואז הפסיק. לאחר זמן נזדמן לאחד מבעלי מוסדות שבארץ ישראל לאסוף כסף בחוץ לארץ, וכשהגיע לאחד מהגבירים - אותו גביר שפך את ליבו, ואמר לו: תראה ברוך ה' לא חסר לי כלום וכפי שהנך רואה, אבל דבר אחד חסר לי והוא שהנני הולך ערירי, וילדים אין לי. ואם תרצה לדעת - אני יודע גם מדוע אין לי, והוא: משום שבאחד מה'פורים רב' שפכתי את דמו של אחד מהבחורים לעין כל, בביזיונות עד אין סוף. ומבקש אני ממך אם אתה רוצה לעזור לי - שתלך לחפש בארץ ישראל את אותו בחור עם שם פלוני, שבטח היום הינו אברך ותבקש ממנו סליחה בשמי. ויודע אני שלא יסכים אבל אל תנוח ואל תשקוט עד שיתפייס.

כשהגיע אותו בעל מוסד לארץ ישראל, חיפש וחיפש את אותו בחור - עד אשר מצאו, ואף שבא לביתו לא הסכים למחול ולסלוח בשום אופן, ועדיין הכל עומד לנגד עיניו כאילו זה קרה אתמול, וכמעט שנתייאש. ולפני צאתו אמר לו: אומר לך דבר אחד, שהרי לאחר מאה ועשרים שנה תעלה נשמתך למרום, ותפגוש את אותו אחד שביזה אותך - ויאמר לך הקב"ה:

הנה תראה פלוני קיבל כבר את עונשו שמת ערירי ללא ילדים, וילך לגן עדן. אבל בא תראה את כל זרעו שהיה אמור לצאת ממנו, זרע ברך ה', עבדי ה', תלמידי חכמים. ואת כל זה אני [הקב"ה] הפסדתי בעבור ההקפדה שלך שלא רצית למחול לו - אז... מה תענה להקב"ה. מיד נתעשת אותו אחד שנתבזה, ואמר לו: תן לי לחשוב - לאחר כ-15 דקות יצא מחדרו, ואמר לו: אני מוכן בלב שלם למחול לו, ענה לו אותו בעל מוסד: אם כן עשה זאת עכשיו, ומיד התקשר לאותו גביר שבחו"ל - וביקש אותו גביר מהנפגע סליחה בבכיות, ואותו נפגע מחל לו בלב שלם. לאחר כשנה: אותו בעל מוסד יצא עוד פעם לחו"ל לאסוף כסף, וכשהגיע לביתו של אותו גביר פתח את דלתו בזרועות פתוחות - והכניסו לבית גנזיו, ואמר לו: הנה תראה בעריסה המונחת שם 'בן זכר נולד לי השנה' - וכל זה נתגלגל מאת ה' על ידך. [וכמוכן שגם פתח את מתנת ידו עם תרומה הגונה וסכום נכבד]

בוא וראה - כמה נצטער אותו בחור 'פורים רב' במשך שנים ארוכות לילך ערירי ללא ילדים - והכל בעבור מחיאות כפים למשך זמן מה.

כל גדולי ישראל יוצאים נגד עניין 'פורים רב'

שאלה: בענין "פורים רב" המוזכר באות הקודם לכן. האם תוכל לחשבן באיזה וכמה עוונות עבר אותו המבזה את חברו.

תשובה: יש בזה כמה עוונות עם איכות גדולה מאוד, כיון שזה נעשה ברבים: 1. לשון הרע - ואף שנעשה בדרך שחוק וקלות ראש (מקור החיים - ס"ג). 2. הלבנת פנים - שמבזה אותו ומלבינים פניו, ועל זה אמרו חז"ל: 'נוח לו לאדם שיפיל עצמו לכבשן האש - ואל ילבין פני חברו ברבים'. 3. הונאת דברים - שמטיח בו דברים קשים ומצטער. 4. בזיון תלמידי חכמים - ששופך דמם לעין כל.

[וכל גדולי ישראל יצאו נגד זה - א. החפץ חיים מחה בזה בכל תוקף, כשהיה כן בישיבה בראדין. (נצור לשונך פ"ג - ס"ה בשם אביו) ב. הגרש"ז איירבך (הליכות שלמה 'פורים' פ"ט אורחות הלכה - הערה 77) ג. הגר"מ שטרנבוך (מועדים וזמנים, ח"ב - סימן קצ"א בשם קונטרס אחד) ד. וכן דעת שו"ת קנין תורה בהלכה (ח"ב, סימן קכה - אות ב') ה. הגרעי"י יוסף - בעל חזון עובדיה (שיעורי הראשון לציון ח"א - עמ' שג', וכן בשו"ת יחיה דעת, ח"ה - סימן נ') והוסיף: שגם לשומעים יש איסור ביזוי תלמידי חכמים, ולשון הרע. ו. שו"ת אז נדברו (ח"ט - סימן מט')] **ודע לך,** שיש מקומות שביטלו מנהג זה מפני תופעות רעות שארעו בהם וכגון: **ישיבת וולוז'ין.** (דור דור ומנהגיו - עמ' 110-111)

והגאון הרב שמעון סופר בנו של החת"ם סופר - נפטר עקב עלבונות שהטיח נגדו רב פורים (שם - עמ' 107) - מבהיל על הרעיון.

והרב צבי יהודה יצא מהישיבה באמצע מסיבת פורים, ומיד התלמידים רצו אחריו ושאלוהו מה פשר הדבר, וענה להם "גם בפורים צריך יראת שמים". ולכן בני אחר ראותך כל זאת "אל תלך בדרך אתם - מנע רגלך מנתיבתם"

פורים שמה!

לעילוי נשמת

הרה"ג יעקב בן צבי יהודה זצוק"ל
הרב אברהם בן שמחה זצוק"ל
מרדכי בן רחל ז"ל
כדורי בן מסעודה ז"ל
אסתר בת חנה ז"ל

זיכוי הרבים גדול אין שיפור!!!

2012 ה' ה'און מוסף באפי ע'תק"ס, ורזים אורזים ומ'ענינים 12.

ואתה יכול להיות שאתה מצטיינת אלו!!!

ע"י תרומה סולית (אפי"ג אג פ'מית).

וכן ניתן להקדיש ה'און (או א"ק מהנו) לע"ניארפוי"ש/ש"ק

וצכיות אלו של מהירת השון זובאי יפ'לו אמ'לה בש"מ, כ'שון הכתוב:

"מי האיש הג'פ'ל א"מ אהב ימי' אראות 216 - (נ'ור אשונך מר'ף"

בדיק ומ'נסה!!!

א'תרומות: בנק הפועלים (12) סניף 766 מ.א. 79181

ניתן ליז'ור קשר במ"י: shemesh648@gmail.com או 053-4171979